

Handläggare
Håkan Serdén
Telefon: 08 508 01 114

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Fair-trade-diplomera Rinkeby-Kista

Svar på skrivelse från (MP)

Förslag till beslut

Som svar på skrivelsen åberopa vad som redovisas i detta tjänsteutlåtande.

Verner Stadthagen
t. f. stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Birgitta Hald-Svensson m. fl. (MP) inkom den 22 maj 2014 till nämnden med en skrivelse om att fair-trade-diplomera Rinkeby-Kista. Stadsdelsnämnden och stadsdelsförvaltningen gör få egna upphandlingar, men i de fall där så sker är förvaltningen skyldig att följa stadens övergripande styrdokument och riktlinjer. De aktuella anvisningarna anger att nämnderna vid upphandling av varor och tjänster ska ställa miljökrav, kräva antidiskrimineringsklausuler, avtala om social hänsyn m.m. Av ett utlåtande från stadsledningskontoret framgår att förslaget är förenat med flera rättsliga tveksamheter. Mot den bakgrunden anser förvaltningen att nämnden inte bör ge förvaltningen i uppdrag att utreda hur Rinkeby-Kista kan bli Sveriges första fair-trade-diplomerade stadsdel. Förvaltningen kommer även i fortsättningen och i enlighet med stadens anvisningar att ställa krav på samhällsansvar i alla former av upphandlingar.

Bilaga

1. Skrivelse (MP) 2014-05-22 om att Fairtrade-diplomera stadsdelen
2. Tjänsteutlåtande från stadsledningskontoret 2012-04-27
3. Kommunfullmäktiges upphandlingspolicy, reviderad 2014-02-17

Skrivelsen

Den 22 maj 2014 inkom till stadsdelsnämnden en skrivelse från Birgitta Hald-Svensson m fl (MP) med förslag om att stadsdelsnämnden uppdrar åt förvaltningen att utreda hur Rinkeby-Kista kan bli Sveriges första fair-trade-diplomerade stadsdel. Nämnden beslöt uppdra åt förvaltningen att bereda ärendet. I skrivelsen anförs att ”Fairtrade City är en diplomering som funnits sedan år 2000, idag finns det omkring 1500 diplomerade kommuner runt om i världen. Ett drygt sextiotal svenska kommuner är Fairtrade Cities, däribland Göteborg och Malmö.” Vidare anförs i skrivelsen bland annat följande.

”Vi vill nu att Rinkeby-Kista går före och arbetar för att bli en Fairtrade-diplomerad stadsdel. Rinkeby-Kista är med sitt invånarantal större än många av de 62 svenska kommuner runt om i Sverige som idag är diplomerade. Genom att bli Fairtrade-diplomerad visar stadsdelen att det är fullt möjligt och fullt av möjligheter att arbeta mer medvetet och strukturerat med frågor som rör etisk konsumtion.”

Skrivelsen bifogas i sin helhet (*Bilaga 1*).

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen instämmer i att det är angeläget att Stockholms stad arbetar medvetet för att ta samhällsansvar genom bland annat sociala och miljömässiga hänsyn i samband med upphandlingar. Stadens upphandlingspolicy har också utformas i syfte att säkerställa att staden i så stor utsträckning som möjligt stöder en positiv global utveckling avseende mänskliga fri- och rättigheter.

Kommunstyrelsen utfärdar anvisningar med krav som alltid ska ställas i vissa typer av upphandlingar. All upphandling måste dock ske i överensstämmelse med framförallt lagen om offentlig upphandling (LOU) och konkurrenslagen.

Stadens styrdokument anger att i de fall där förvaltningen omfattas av ramavtal, där varan ingår, ska avrop/beställningar ske från det aktuella ramavtalet. Ramavtal finns bl.a. för livsmedel, möbler, dryckesautomater, elkraft, fordon och förbrukningsmateriel. Det är inte möjligt att kringgå gällande ramavtal med motivering att varor eller tjänster t.ex. ska vara fair-trade-märkt. Saknas ramavtal blir det aktuellt för berörd nämnd/förvaltning med en upphandling som i första hand genomförs gemensamt med fler förvaltningar och i andra hand enbart för den egna förvaltningen.

Stadens aktuella anvisningar anger att nämnderna vid upphandling av varor och tjänster ska ställa miljökrav, kräva antidiskrimineringsklausuler, avtala om social hänsyn m.m. Stadsledningskontoret har utarbetat

vägledning, guider, mallar och andra verktyg som ska vara ett stöd i upphandlingsarbetet. När stadsdelsförvaltningarna gör egna upphandlingar av varor, i de relativt få fall där så sker, ska förvaltningen följa stadens styrdokument och riktlinjer.

Förslag om att Stockholms stad ska ansöka om fair-trade-diplomering har varit till behandling i kommunfullmäktige flera gånger - senast den 29 april 2013. Framställningen avslogs. I fullmäktiges beslutsunderlag i nämnda ärende förelåg ett tjänsteutlåtande från stadsledningskontoret, daterat den 27 april 2012. Av utlåtandet framgår att förslaget är förenat med flera rättsliga tveksamheter. Tjänsteutlåtandet bifogas (*Bilaga 2*).

Kommunfullmäktige har i beslut den 17 februari 2014, § 18, reviderat upphandlingspolicyn bland annat vad gäller att ställa krav på samhällsansvar vid upphandlingar. I policyn gå att läsa "Området social hänsyn vid upphandling är under utveckling och till stora delar saknas vägledande praxis, både från nationella domstolar och från EU-domstolen. Det finns därför öppna tolkningsfrågor som medför ett oklart rättsläge. I delar utgör därför innehållet i denna tillämpningsanvisning stadsledningskontorets överväganden och bedömning av vad som är rättsligt möjligt." Det framgår också att det är kommunstyrelsen som samordnar stadens arbete vad gäller uppföljning, kontroll och dialog med leverantörer avseende krav på samhällsansvar. Kommunfullmäktiges i februari 2014 reviderade upphandlingspolicy bifogas (*Bilaga 3*).

Mot bakgrund av de av stadsledningskontoret anförda juridiska skälen anser förvaltningen, att nämnden för närvarande inte bör ge förvaltningen "i uppdrag att utreda hur Rinkeby-Kista kan bli Sveriges första fair-trade-diplomerade stadsdel". Förvaltningen kommer även i fortsättningen och i enlighet med stadens anvisningar att ställa krav på samhällsansvar i alla former av upphandlingar.
